

مرکز توسعهٔ سوادآموزی ایران

نمادها

من انجام می‌دهم: در این مرحله نوبت من (معلم) است که صحبت کنم. این بخش مربوط به توضیحات درس ماست و باید به آن گوش کنید.

ما انجام می‌دهیم: اینجا مرحله‌ای است که با هم درباره‌ی مفاهیم بحث می‌کنیم یا رویشان کار می‌کنیم.

شما انجام می‌دهید: در این مرحله نوبت شماست که درگیر شوید. ممکن است به صورت گروهی یا انفرادی مشغول انجام فعالیت‌ها شوید.

راهنماهای درک مطلب فوایداری

استنباط

چرا می خوانیم؟

توانایی خواندن مهارتی بسیار مهم و ارزشمند است. برای بسیاری از افراد، خواندن یکی از لذت‌های زندگی است. اما هدف از خواندن چیست؟

- ممکن است برای گردآوری اطلاعات درباره‌ی موضوع یا ایده‌ای، متنی را بخوانیم.
- ممکن است برای یادگیری چگونگی انجام کاری یا ساختن چیزی، متنی را بخوانیم.
- ممکن است برای درک نظرات دیگران متنی را بخوانیم.
- ممکن است برای سرگرم شدن متنی را بخوانیم.

در تمام این موقعیت‌ها، خواننده باید بتواند کلمات موجود در صفحه را رمزگشایی کند و سپس، از آن‌ها معنا بسازد.

راهبردهای درک مطلب خوانداری

هدف از خواندن هر متنی، خلق معنا است. بدون معنا، متن چیزی بیشتر از مجموعه‌ای کلمات در یک صفحه نیست!

وقتی معنای متن را درک نکنیم، خواندن می‌تواند فرایندی خسته‌کننده و ناخوشایند باشد. راهبردهای درک مطلب خوانداری، ابزارهایی هستند که خوانندگان می‌توانند حین خواندن از آن‌ها برای درک (فهم) بهتر متن استفاده کنند.

این راهبردها می‌توانند به خوانندگان کمک کنند تا با متن درگیر بمانند و از خواندن لذت بیشتری ببرند.

استنباط

استنباط کردن به معنای استفاده از سرنخ‌های موجود در متن برای شکل دادن به یک نظریه یا نتیجه‌گیری درباره‌ی شخصیت‌ها، رویدادها یا اطلاعات است.

نویسندگان همیشه تمام جزئیات مربوط به یک رویداد یا شخصیت را در متن نمی‌آورند. آن‌ها از خوانندگان انتظار دارند که از دانش خود در کنار سرنخ‌ها، جهت «خواندن بین خطوط» برای خلق معنا استفاده کنند.

برای نمونه، بدن سام شروع به لرزیدن کرد. قلب او تندتر و تندتر می‌زد.

در این نمونه، خواننده می‌تواند از دانش پیشین خود درباره‌ی احساسات همراه با سرنخ‌های موجود در متن استفاده کند تا به این نتیجه برسد که سام احساس اضطراب می‌کند (اگرچه این مسئله به طور مستقیم بیان نشده است).

چگونه استنباط کنیم؟

وقتی در حال خواندن هستید، پرسش‌های زیر را از خود بپرسید تا به شما در استنباط از متن کمک کند:

- چه دانش پیشینی‌ای درباره‌ی آنچه در حال رخ دادن است، دارم؟
- متن چه سرنخ‌هایی درباره‌ی آنچه در حال رخ دادن است، ارائه می‌دهد؟
- چگونه می‌توانم از سرنخ‌ها برای شکل دادن به نظریه‌ای درباره‌ی متن استفاده کنم؟
- درباره‌ی متن چه نتایجی می‌توانم بگیرم؟
- با «خواندن بین خطوط» چه اطلاعاتی را می‌توانم گردآوری کنم؟

استفاده از راهبرد (فعالیت کلاسی)

قرار است در کلاس ابتدای متنی روایی به نام «پرونده‌ی کلوچه‌ی گم‌شده» را بخوانید. در این متن، راوی پس از بازکردن در ورودی، به آشپزخانه بازگشته و متوجه شده کلوچه‌ی شکلاتی آن‌ها گم شده است!

وقتی در حال خواندن هستید، به سرنخ‌های ارائه‌شده در متن گوش دهید چون می‌تواند به شما کمک کند تا درباره‌ی آنچه ممکن است اتفاق افتاده باشد، نظریه‌ای بسازید. پس از خواندن، از سرنخ‌هایی که جمع‌آوری کرده‌اید و دانش پیشین خود استفاده کنید تا به نتیجه‌گیری درباره‌ی چگونگی گم‌شدن کلوچه‌ی شکلاتی برسید.

پرونده‌ی کلوچه‌ی گمشده

ساعت ۱۵:۲۳ بود که کلوچه‌ی شکلاتی خوشمزه گم شد. من زمان دقیق آن را می‌دانم زیرا مأمور پست دم در بود. وقتی برای بازکردن در رفتم، کلوچه روی یک بشقاب روی نیمکت آشپزخانه نشسته بود. تا برگشتم، رفته بود!

پریشان شدم! تصمیم گرفتم در آشپزخانه به دنبال سرنخ‌هایی بگردم تا بفهمم چه کسی کلوچه‌ی خوشمزه‌ام را دزدیده است.

وقتی داشتم به اطراف آشپزخانه نگاه می‌کردم، چند تار موی کوتاه قهوه‌ای زیر نیمکت پیدا کردم. آن‌ها درست زیر جایی بودند که کلوچه‌ی من نشسته بود!

پرونده‌ی کلوچه‌ی گمشده

به جست‌وجوی بیشتر ادامه دادم. در گوشه‌ی سالن پذیرایی، یک توپ تنیس روی زمین بود. رویش خرده‌های کلوچه‌ی شکلاتی بود! چه کسی خرده‌های کلوچه را روی توپ تنیس جا گذاشته است؟ خم شدم تا زمین اطراف توپ را بررسی کنم. رد پنجه‌ی گل‌آلودی به سمت در پشتی دیده می‌شد... که باز بود! خرده‌های کلوچه روی پله‌های پشتی و چمن‌های حیاط هم ادامه پیدا کرده بود. مسیر را دنبال کردم و سپس، دیدم...

پرونده‌ی کلوچه‌ی گمشده

به صورت کلاسی، جدول زیر را کامل کنید.

سرنخ‌هایی از متن	نتیجه‌گیری درباره‌ی رویداد

استنباط (فعالیت مستقل)

اکنون باید بدانید که چگونه، چه زمانی و چرا از راهبرد درک مطلب «استنباط» استفاده می‌کنید. وقت آن است که مهارت‌های خود را به کار بگیرید!

یک گُمیکِ استریپ (داستان مصور) از «کاربرگ‌های کمیک استنباط» انتخاب کنید.

به تصاویر کمیک استریپ با دقت نگاه کنید. با استفاده از سرنخ‌های ارائه‌شده در تصاویر، استنباط کنید که چه اتفاقی در حال رخ دادن است.

به هر کادر، یک توصیف اضافه کنید و سپس، تصویر موردنظر خود را در آخرین کادر بکشید تا داستان تمام شود.

